

Bij voorgaand stuk behoort, naar wij meenen, nog het volgende, onder E. 68 eveneens bewaard in het archief der stad IJsselstein. Het is zonder dag of naamteekening, maar geschreven met eene letter, welke doet denken aan het midden der 16de eeuw, en wel op papier, dat hetzelfde watermerk vertoont als voorkomt bij Stoppelaar pl. XV n°. 19 en ten jare 1555 in Zeeland werd gebruikt. Om deze redenen en om andere, die bij de lezing van het stuk van zelf in het oog vallen, dunkt ons, dat het is opge- maakt bij de huldiging van prins Willem van Oranje in 1552.

Het handschrift dat voor ons lag, werd — dit schijnt genoegzaam zeker — den Prins op den dag zijner huldiging te IJsselstein voorgelezen en overgereikt; op den open rand werden toen aanstonds de bepalingen neergeschreven, welke de Prins met zijne raden vaststelde. Er is te veel verschil zoowel in schrift als in wijze van uitdrukking tusschen de suppliek en hare kantteekeningen, om te mogen aannemen, dat wij hier met een afschrift te doen hebben. 't Moet het stuk zelf zijn, dat aan den Prins werd overgereikt en aanstonds met zijn voorloopig antwoord werd voorzien: Het luidt.

Edele, Welgeboren, Vermogende, Genedige, Lieve Heere.

Tot deser U Genaden blydelicker inkomst, ende bysonder alteyt gebeyden wij ons t'samelicken mit allen onssen armen vermogen schuldich dienstelicken tot U. Gen.

Nadien wy der redelicker maeten gepreviligeert zijn bij ontfanck ende huldingen van U Genaden en onsen seligen voerheren, daer Goedt t'samen die zielen off genedich wesen wil, tot sekeren goede duechtsamen privilegien, politien ende beschreven statuten van rechte; ende soe wij ons nu zeer bewegen hebben tot U Gen. blijde incoemst, ende U Gen. toegegot hebben een tijt van zeven jaren van nu datum aengaende een mynlick prop(yc)y ende gescenck; so is 't (dat) wij U Gen. daerop gantzelick toebetrouwen ende oitmudelick bidden ende begerren, (dat) U Gen. ons wyllen laeten genyeten, houden ende gebruycken dieselve U Gen. stede-ende lants-previlegien, alsoe diezelve U Gen. voervaderen ende heeren ons uut gunst ende goede gracie hier bevorens gegont ende gegeven hebben, ende dat U Gen. ons daerinne mit recht stercken ende houden wyllen.

Ende soe wij mit goede deliberacien voordachtlick die handvest ende statute duersien, gelezen ende gevisiteert hebben ende daerbij geraempt ende geco(n)cipieert, op correctie van U Gen. ende U Gen. geleerden ende raede, zekere nieuwe articulen ende punten, die wy bidden (dat) U Gen. ons toelaeten wyll totten goeden rechten

ende wellvaren (van) U Gen. stede ende landen van Ysselsteyn; want sonder U Gen. deuchtelicken raet, behulp ende verstant vermogen wij ons niet; 't kenne Goet.

Ende zij(n) dese naevolgende articulen:

Myn Gen. Heere is te Off 't gebuerden datter yemant in 't vreden dat men den ver- water viel ende drenkten, dat U Gen. dronckenen uuythale ende gunnen ende believe wil, dat men den laete liggen op die cant doeden mach uuttrecken sonder orloff van die graft ofte put tot te bidden van den Heeren, ende soe hij geschout is van den begraven. Officier.

Dese twee artikelen zyn onre(de)lick; ergo nihil.

Item dat niemant ruyminge aengaende van huysinge bieden en sal mogen dan met zegel ende brieff.

Item dat nymant geen lant ontwaeren en sal dan met bezegelde eygen brieff off myt regysters, die den Heere van den lande geconfirmeert hefft.

Die supplianten zullen patientie nemen tot mijn Gen. Heere bet geinfor-meert is.

Bege(e)rren die gemeente van der stadt, dat U Gen. gelieven wille tot gebieden; die marckt t'onderhouden na vermoegen zegel ende brieff, die U Genaden zelige vader die stede verleent ende gegeven hebben; want U Genaden stadt en de tzijs daermede verbetert sal wesen.

Hiervan heeft myn Gen. Heere een nie artykel ge-maeckt, waermede gedoet ende te niet sal zijn dat artykel hiervan staende in de handveste.

Item begeren die van der stadt ver-claringe van eenen artykel in der hand-vest, het welcke hemluyden dunckt wat duuster staet ende nyt redelick en is, beginnende: «Item indie(n) een den anderen doot sloech,» eyndende: «wordt

hij begrepen lyff om lyff, » in 't anderde
blat van den lantrechten.

Op dit artic. ordineert
myn Gen. Heere, dat die
poerter niet vrijer en zul-
len moegen vechten ofte
slaen dan een gast, mer
sal gelijck gaen.

Dit art. confirmeert mijn
Heere soe 't staet.

Myn Gen. Heere ordi-
neert dat men van nu
voertain in scepenen-
brieven ende wilcoren
stellen sal, dat die ny
verjaren en zullen.

Fiat, dat men gheen
wilkoir doen en sal, dan
in presentie van schout en-
de scepenen.

Myn Gen. Heere zal
achtervolgende die privi-
legien hiervan eenen yege-
licken in zijn recht

Item noch een artikel in derselver
hantvest in ('t) derde blat, beginnende:
« Waer 't dat ennige van onsen poor-
teren vechtende woerde, » ende d'ende
« tot des Heeren goetduncken ».

Item noch een artykel beginnende:
« Ende van allen desen boeren ende
boeten, » ende d'ende: « dar en hefft
nimant nyt an, dan die Heere », in
('t) derde blat.

Item noch verclaringe van eenen artikel
beginnende: « Inden eersten sullen alle
scepen-brieven, die van schulden rueren,
doet ende te nyt wesen ende van
gheener werden »; dit staet in ('t) eerste
blat van den rechten geordineert bij heere
Willem broeder t'Egmond.

Item noch een artykel in 't selfde
blat, het vierde, beginnende: « Wie
wilcoer doet voer scout ende scepen ».

Item dat U Gen. oeck ordonneren wil,
dat men van nu vortan ghen gelofften
off voerwairden doen en sal, dan voer
scout ende scepen.

Item begeren ende bydden oitmude-
licken, dat U Gen. die ondersaeten will
houden in haer bruyckweere, te weten
den ghenen, die by ouder possessie,

houden, behoudelicken dat zij dit redelick gebruycken.

Myn Gen. Heere accordeert dit, ende dat die penningen zullen comen tot proffyt van der stede, behoudelicken, dat die impositie-capitael sal geschieden bij advys van den drost.

van ouwer tot ouwer daer in geseten hebben, off zegel ende brieff dairaff hebben.

Begeren oytmudelick, alsoe die stadt becommert ende ten achteren is merckelicken schulden, ende soe veel poerteren ende anderen in der stadt in groter nerringe sitte(n), die in huldingebede oft in afflossinge van der stede schulden niet gecontribueert en hebben alsoe zy gheen lant en hebben, dat U Gen. willen ordineeren, dat dieselve nae advenant van huer nerringe als nu contribueren zullen tot profijt van der stede, om die stadt daarmede uuyt huer schulden te comen.